

PRIVATE KWALITEITSBORGING BOUWTOEZICHT

*De consequenties en aanbevelingen voor Ballast Nedam Bouw en
Ontwikkeling Speciale Projecten in de realisatiefase*

Bert Videler

Amsterdam

December 2014

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

 Ballast Nedam

Presentatie afstudeeronderzoek naar Private Kwaliteitsborging Bouwtoezicht

Bert Videler

Hogeschool Arnhem Nijmegen – Instituut Built Environment
Bouwmanagement Uitvoering

Ballast Nedam Bouw en Ontwikkeling Speciale Projecten

Realiseren van blijvende kwaliteit

Het onderwerp van de presentatie is Private Kwaliteitsborging Bouwtoezicht.

Een wetswijziging of stelselwijziging voor de bouwsector die in 2016 in werking zal treden.

Daarbij is onderzocht wat de consequenties en aanbevelingen zijn voor BNBSP in de realisatiefase van bouwprojecten.

De stelselwijziging:

1. Aanleiding stelselwijziging ?
2. Onderzoek 1: Wat verwacht de overheid ?
3. Onderzoek 2: Wat kunnen wij doen ?

2. Het eerste onderzoeksprobleem : wat gaat men verwachten van de bouwsector middels deze stelselwijziging ?

3. Het tweede onderzoeksprobleem: hoe kunnen wij onze bedrijfsvoering hierop aanpassen? Wat zijn de kansen en mogelijkheden ?

Privatisering

Het afstoten van overheidstaken naar de particuliere sector.

Kwaliteitsborging

Onderdeel van het kwaliteit management dat zich richt op het verzorgen van zekerheid of de kwaliteitseisen vervuld zullen worden.

Bouwtoezicht

Toezicht op de bouw door de gemeente.

Kwaliteit

Het leveren van producten en diensten die aan de gestelde eisen voldoen.

Kwaliteitsborging bouw was een 'taak' van het bouwtoezicht die nu dus geprivatiseerd zal worden. Concreet zal de gemeente (BoWoTo) niet meer gaan toetsen en inspecteren op de eisen uit het bouwbesluit.

Aanleiding stelselwijziging

1. Momenteel sprake van complexe regelgeving.
2. Een ontwerp is vooraf zelden compleet.
3. Kwaliteitsborging overheid is schijnzekerheid.
4. Markt leunt teveel achterover.

Bron is het rapport: Privaat wat moet, Publiek wat kan.

1. Er is al jaren een roep vanuit de bouwsector om de regels te vereenvoudigen, door de huidige complexiteit is het ook niet altijd duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is. dit kan bij geschillen resulteren in langdurige processen. Het gebeurt bijvoorbeeld dat adviserende/ontwerpde of bouwende partijen naar elkaar gaan wijzen.
2. Doordat gebouwen en regels complex zijn is een ontwerp zelden compleet gereed van tevoren, toch moet hierop een bouwvergunning worden aangevraagd.
3. Ontwerpen die niet geheel compleet zijn worden dus wel goedgekeurd door de overheid waardoor de aanvrager denkt dat hij een perfect doorgrond ontwerp heeft omdat de gemeente ernaar heeft gekeken.
3. Partijen denken ook wel eens dat de gemeente de verantwoording over een project heeft doordat zij controleren, dit is dus een pertinente misvatting. De gemeente heeft geen juridische verantwoording over de bouwkwaliteit.
4. Gelet op bovenstaande aanleiding gebeurt het dat de markt bijvoorbeeld 'ontwerpt voor de vergunning' als de bouwvergunning dan eenmaal rond is, is het goed. Deze houding wil men veranderen in een rol waarin partijen dus meer verantwoording nemen en integrale projectkennis inbrengen.

Hoe veranderen ?

1. Duidelijke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid
2. Mogelijk verplichte verzekering
3. Verantwoordelijkheid bij 1 persoon of partij
4. Bouwsector moet zelf kwaliteit aantonen

Van plantoetsing vooraf naar een as-built dossier achteraf.

Uit diverse onderzoeken blijkt: hoe hoger en duidelijker de aansprakelijkheid, hoe meer tijd en aandacht men aan de kwaliteit schenkt. Als een bedrijf langer garantie moet geven op een product letten zij beter op de kwaliteit.

Er gaan stemmen op om een verplichte verzekering in het leven te roepen, deze zal aantoonbare kwaliteit gaan eisen om het product verzekeraar te maken.

Verantwoording bij 1 partij, dit kan een architect, aannemer of kwaliteitsborger zijn als er maar met een instrument voor kwaliteitsborging wordt gewerkt.

Deze verantwoording komt dus, zoals gezegd, bij een partij uit de bouwsector te liggen.

Conclusie 1: wat verwacht de overheid ?

Duidelijkere verantwoordelijkheid.

Meer aantonen d.m.v. kwaliteitsborging.

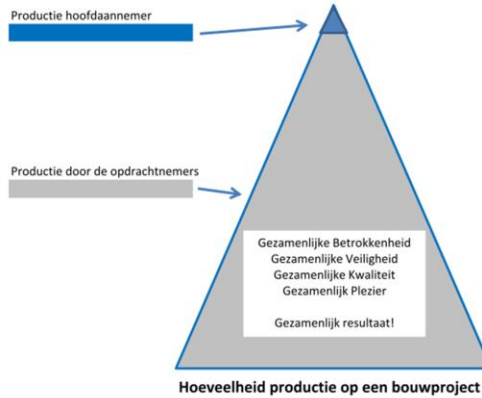
Meer kwaliteitscontroles uitvoeren ten behoeve van het dossier.

*Het brede uitgangspunt is dat marktpartijen meer verantwoording moeten nemen bij kwaliteitsborging
(kamerbrief minister Blok, juni 2014)*

Meer kwaliteitsborging, hoe kunnen wij dat verzorgen ? Waar liggen de kansen en de mogelijkheden.

Meer werkzaamheden ten behoeve van het as-built dossier, dat dossier waarin we aantonen dat wat we gemaakt hebben voldoet aan de gestelde eisen.

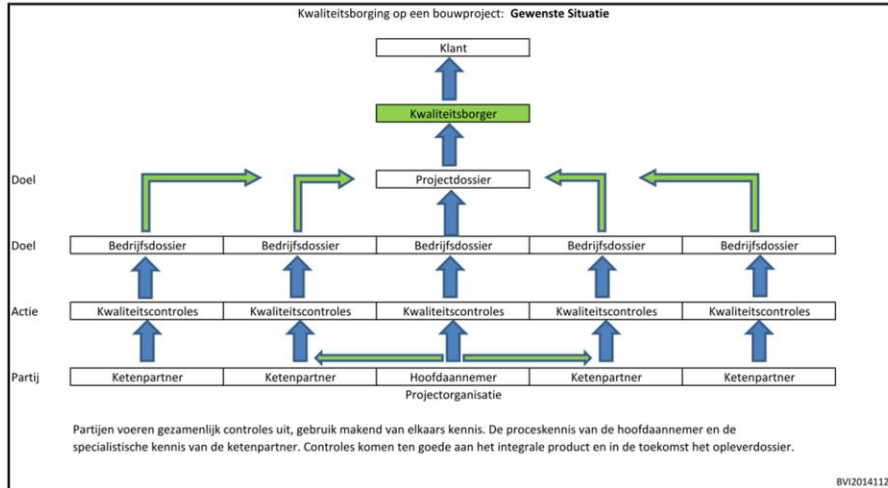
De rol van de hoofdaannemer

Verhouding in productie tussen hoofdaannemer en opdrachtnemers op een bouwproject.
Hoofdaannemer produceert relatief weinig maar wel integraal eindverantwoordelijk.

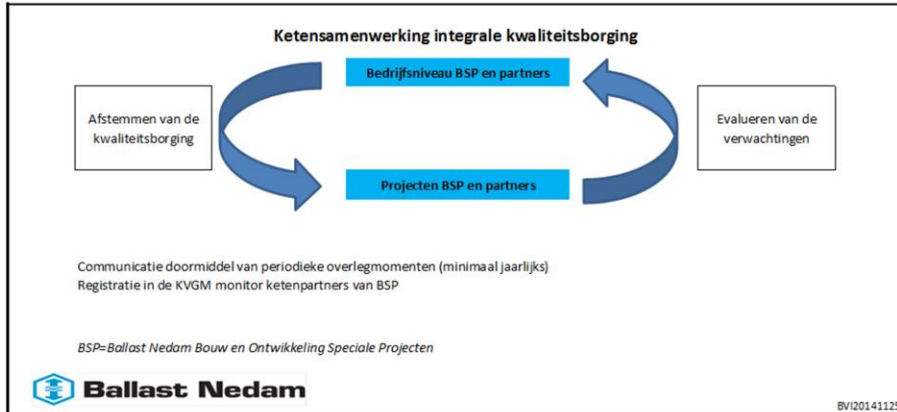
In een bouwproject besteden wij veel werkzaamheden uit aan enkele tientallen verschillende bedrijven. Wij zijn echter wel verantwoordelijk voor het product en proces zoals het figuur ook laat zien. We hebben als hoofdaannemer veel invloed op de partijen en het proces.

1. Meer samenwerken op het project

In dit figuur zijn enkele partijen van een bouwproces te zien. Uit mijn onderzoek blijkt dat zij allen kwaliteitscontroles vastleggen maar dit komt nog niet samen in 1 projectdossier. Regelmatig weten we niet van elkaar dat we dit doen. De aanbeveling is om deze kwaliteitscontroles te bundelen tot het projectdossier.

2. Meer project-ongebonden samenwerken met opdrachtne­mers
Bijvoorbeeld: Stem de werkprocessen ISO 9001 af

Ieder project maken we weer nieuwe afspraken met alle partijen, hierdoor is het lastig anticiperen van partijen op de gewenste kwaliteitsborging.

Uit onderzoek blijkt dat partijen graag eerder betrokken willen worden, je zou op bedrijfsniveau (los van de projecten) afspraken kunnen maken over kwaliteitsborging. Wanneer een nieuwe samenwerking voor een project zich aandient weten we van elkaar wat we verwachten.

3. Procesbeheersing in plaats van productcontrole.

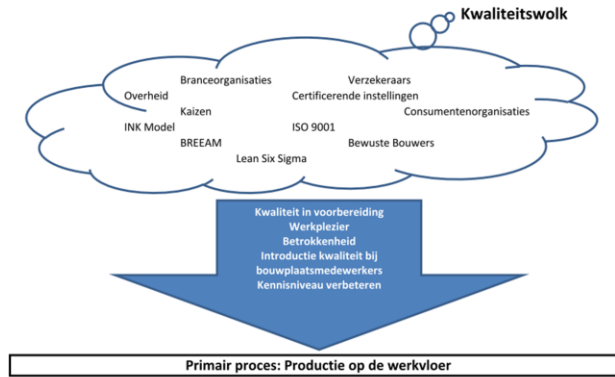
Controle op de kwaliteit kun je aan het einde van het proces doen, herstel van fouten kost dan veel energie, niet efficiënt dus.

Controle op kwaliteit kan ook permanent door achter iedere medewerker een controleur te zetten, uit de tijd van de industriële revolutie blijkt al dat de medewerkers dan zelf niet meer op kwaliteit letten, het wordt immers toch wel gecorrigeerd.

Een tussenweg is om in kleinere delen te controleren maar wel dat het nog enigszins te herstellen valt. Voorspellen van de risico's en daarop toetsen is hierbij van belang.

4. Kwaliteitseisen naar de werkvloer brengen, vanaf begin.

Een wolk aan kwaliteitorganisaties zweeft om de bouwsector maar deze landt nog niet genoeg op de werkvloer.

De blauwe pijl symboliseert mogelijke manieren om de kwaliteitsbeleving op de werkvloer te doen landen.

BVI 09112014

Onderdeel van procesbeheersing: zorg dat de werkvloer weet wat de gestelde eisen zijn. Het gebeurt maar al te vaak in de bouw dat medewerkers bezig zijn om 'mooi' werk te maken zonder concreet de eisen te kennen. Hierdoor kan dus onder- of overprestatie voor komen. Praktisch: geef de stucadoor mee aan welke vlakheidseisen zijn werk moet voldoen.

De illustratie laat een wolk van kwaliteit organisaties en instanties zien, deze kennis moet landen op de werkvloer.

5. Na het instrueren ook controleren ? Dan digitaal!

Onderzoek en ervaring heeft aangetoond dat vastlegging van de controles nog onvoldoende in de genen van de bouwsector zit, mede omdat het in eerste instantie 'tijd' kost.

Digitaal vastleggen scheelt 50% werklast en is daarom ook 1 van de aanbevelingen.

Wat kunnen wij doen ?

6. Maak kwaliteit zichtbaar

Bijvoorbeeld monitoring en benchmarking van partijen.

KVGM monitor onderaannemers WBOSP
 Focus ligt Medij op de projecten, wat doe je voor het project ?
 Het brede uitgangspunt is dat marktpartijen meer verantwoording moeten nemen bij kwaliteitsborging (Kamerbrief Blok, juni 2014)

Onderdeel	Kwaliteit				Veiligheid				Milieu				
	ISO 9001	ISO 9004	ISO systeem	periodieke controle	Werkplekinspectie	Stoelke	Stangspijl	ISO 14001	Werkplekinspectie	ISO 14001	project	ISO 14001	ISO 14001
Partij													
Landin controle													
Oranjeda													
Mastodon Group bv													
AKS Bouw													
Vereest Projectaandbouw bv													

In deze kolom zal nog een onderscheid gemaakt worden tussen de projecten en de personen die daar leiding geven. Daar is om dit document uit te breiden met meerdere ketnpartners.

■ ja
■ nee
■ in Ontwikkeling

Meest relevante kolom is het kader van dit onderzoek.

Regio's

ISO 9001 is een model voor kwaliteitsborging bij het ontwerpen of aanbesteden, het uitvoeren, het installeren en de nazorg.
 ISO 9004 is een normering die zich richt op de behoeften en verwachtingen van alle belanghebbenden en op de continue verbetering van alle aspecten van de organisatie, niet alleen de klantgerichte processen.
 Periodieke kwaliteitscontrole kan visueel uitgevoerd worden maar bij voorkeur met voorafgaand onderzoek zodat de kwaliteit echt geborgd wordt.
 De VCA certificering houdt in dat de werkzaamheden met betrekking tot veiligheid (toelaten, werkplekinspectie) zijn vastgelegd in een systeem waarmee het bedrijf een vast stamboom aanhoudt.
 Werkplekinspectie is het kader van veiligheid kan in de werkplaats maar bij voorkeur op het project ter versterking van de (dagelijkse) veiligheidscultuur.
 Een toelaten is het kader van veiligheid ook bij controle op de projecten en partijen door toelatencommissies en ketnpartner-teams, bij voorkeur met relevante toelatencommissies.
 Het stangspijl kan in verschillende samenstellingen plaatsvinden, voorkeur gaat uit dat de ploeg die het werk moet maken aanwezig is, nieuwe ploegen opnieuw introduceren.
 ISO 14001 is een certificering in het kader van milieubeheer vanuit het bedrijf.
 In het kader van milieubeheer worden ook inspecties uitgevoerd, bij voorkeur op het project omdat de omstandigheden daar het meest dynamisch zijn.

BVH 20141128

In het kader van het onderzoek is deze monitor opgesteld om visueel te maken welke prestaties partijen leveren op het gebied van kwaliteitsborging. Deze eerste aanzet heb ik zelf ingevuld naar aanleiding van de interviews maar we zouden de opdrachtnemers dit ook zelf in kunnen laten vullen.

In het kader van afstemmen van verwachtingen schept dit duidelijkheid onderling. Partijen kunnen zich hierdoor ook spiegelen aan de markt of hun buurman.

In diverse sectoren maakt men gebruik van ranglijsten om bedrijven te spiegelen aan elkaar, de ervaring leert dat bedrijven graag bovenaan een ranglijst staan.

Verbetering van kwaliteitsborging door:

1. Meer samenvoegen kwaliteitsborging
2. Project-onafhankelijk samenwerken (verwachtingen afstemmen)
3. Procesbeheersing in plaats van productcontrole
4. Kwaliteitseisen naar de werkvloer brengen
5. Digitaal controles vastleggen
6. Kwaliteit zichtbaar maken / benchmarking

Reacties

Realiseren van blijvende kwaliteit